

Haarlem, 6 mei 2024

Beste docenten bovenbouw van Haarlemse basisscholen

Vredesweekthema 2024: Samen voor Vrede. Nu!

Zoals elk jaar vindt in september de vredesweek plaats. Dit jaar van 14 tot en met 22 september. In Haarlem geven 33 maatschappelijke organisaties sinds 2018 inhoud aan de vredesweek door deze in een breder perspectief te plaatsen. De gemeenschappelijk ondertekende vredesverklaring roept Haarlemmers op om elkaar aan te spreken op (voor)oordelen en onverdraagzaamheid, zeker als het leidt tot gewelddadig gedrag. Haarlemmers worden uitgenodigd om open en nieuwsgierig te zijn naar elkaar. Zo ontstaat waardering en respect.

Het landelijke thema van de Vredesweek 2024 is 'Samen voor Vrede. Nu!' In Haarlem geven we daar vorm aan door op vrijdag 20 september een grootse vredesmars te organiseren, waaraan iedereen wordt uitgenodigd mee te doen en zo samen te bespreken wat we op dit moment kunnen en moeten doen om vrede te bevorderen, nu en in de toekomst.

Inclusieve en blijvende vrede vraagt meer dan het stoppen van agressie en geweld. Het vraagt stilstaan bij de voorwaarden voor vrede. Hoe komen we tot nieuwe perspectieven op blijvende vrede? Wat is de invloed van klimaatverandering op conflicten overal ter wereld? Hoe bestrijden we polarisatie en onvrede in ons eigen land? Grote uitdagingen, waarvoor we advies van kinderen goed kunnen gebruiken.

Daarom willen we jullie vragen of jullie op je eigen school willen meedoen. We begrijpen heel goed dat jullie een veeleisend vak hebben die niet veel ruimte biedt voor extra's. Daarom hebben we een lesbrief ontwikkeld met suggesties, om jullie zoveel mogelijk te ondersteunen en ontlasten. Zie de bijlage bij deze brief. Wij zouden het heel fijn vinden als jullie meedoen én als we foto's van de resultaten mogen uploaden op onze nieuwe lokale website 'HaarlemvoorVrede.nl'. Zo zijn de inspanningen van de kinderen het hele jaar zichtbaar en kunnen ze het hele jaar mensen inspireren aan vrede te blijven werken. Bij voldoende middelen willen we met dit doel ook een boek uitbrengen met wensen van de kinderen.

Voor de zomervakantie zal een van de vrijwilligers van *Haarlem voor Vrede* contact opnemen om te ontdekken of jullie school ook meedoet. Heb je zelf vragen aan ons? Mail dan naar scholen@haarlemvoorvrede.nl. We antwoorden dan zo snel mogelijk.

We kijken uit naar de samenwerking!

Yvette Brand & Lia de Ridder

Iedereen kan iets voor vrede doen

Een suggestie voor de Vredesweek 2024

Doelgroep: Bovenbouw (Groep 6 t/m 8)

Jan Durk Tuinier schreef het volgende in 'Tekenen voor Vrede': Vrede. Overal waar mensen voor elkaar en voor de aarde zorgen, is vrede. Daar waar mensen een stem geven aan mensen die de mond gesnoerd wordt, is vrede. Overal waar kinderen en jongeren zich verzetten tegen onvrede, tegen pesten, ontstaat vrede.

Is het je wel eens opgevallen dat het nieuws bijna altijd gaat over oorlog en geweld? Je kunt denken dat er niets anders is, maar er is meer vrede dan je denkt. Vrede is geen nieuws meer, omdat het zo vanzelfsprekend is.

Vrede sluit je met je vijanden, soms met tegenzin, vanuit de gedachte dat je door samenwerken meer te winnen hebt dan door strijd. Je kunt vrede zien als een moment in een lange reeks conflicten, die mensen goed hebben opgelost.

Vrede zit in onze genen. We zouden als mensheid nooit zo ver gekomen zijn als we geen aangeboren talent voor empathie, samenwerking en vrede zouden hebben. We hebben wel een veilig nest nodig om vrede te ontwikkelen. We hebben mensen nodig die ons vertrouwd maken met vrede. Die met ons gereedschap ontwikkelen om vrede te maken. Want als je gereedschap echt kunt gebruiken, kun je alles maken wat je wilt.

Kinderen maken per dag wel 30 conflicten mee maar houden veel meer van vrede. Ze hebben al heel jong ervaren dat je zonder vrede niet kunt worden wie je bent. Vrede is te doen en haalbaar voor iedereen.

Programma

1. Lees de klas een mooi verhaal voor, zoals 'die ene zeester' uit het boek 'filosoferen met kinderen' van Nel de Theije-Avontuur en stel de verwerkingsvragen op blz. 17 (tip: verander de jongen in het kind, zodat alle leerlingen zich aangesproken voelen):

Die ene zeester

Aan zee is het vloed geweest. De ver op het strand rollende golven hebben heel veel zeesterren meegenomen. Nu wordt het eb. De golven komen steeds minder ver. Ze kunnen de zeesterren niet meer mee terug nemen, de zee in. Die blijven liggen op het strand. Zonder water kunnen ze niet leven. Ze zullen verdrogen en doodgaan, voor het weer vloed wordt. De nieuwe golven komen dan te laat. Er lopen veel mensen op het strand, die het zien gebeuren. En er loopt ook een klein jongetje over het strand dat de zeesterren oppakt en ze weer in het water gooit. "Waarom doe je dat?" vraagt een man. "Er liggen duizenden zeesterren. De meeste gaan toch dood.

Wat maakt het nou uit, wanneer je er nog een paar redt?” Het jongetje kijkt naar de spartelende zeester in zijn handen. Dan kijkt hij de man aan en zegt: “Ik kan niet voor al die zeesterren iets doen, maar voor deze wel!”. En hij gooit hem terug in zee.

Verwerkingsvragen:

- Waarom brengt het kindje zeesterren terug naar zee?
- Wat vindt de man daarvan?
- Ben je het daar mee eens? Waarom? Waarom niet?
- Denk je dat meer mensen zeesterren terug in zee gaan gooien wanneer ze zien dat het jongetje het doet? Waarom?
- Waarom doen de anderen het niet?
- Heb je zelf wel eens gedacht dat iets nooit zou lukken?
- Heb je het toen toch geprobeerd? Of ben je er maar niet aan begonnen? Hoe was dat?
- Heb jij je wel eens machteloos gevoeld? Waarom?
- Heb je toen geprobeerd om iets te doen? Waarom wel? Waarom niet?
- Heb je wel eens iemand ontmoet die hulpeloos was, afhankelijk van jou?
- Dat kan ook een dier zijn geweest. Hoe was dat? Hoe ging je daar mee om?

Of

2. Lees het verhaal ‘De paarse President’ uit het doeboek burgerschap ‘100 acties om de wereld mooier te maken’ en bespreek het werkelijkheidsgehalte.

De paarse president

In een ver land leefde een president die alleen van paars hield. Het was machtige, tijke president die heel trots was op zichzelf en zijn soldaten. Eerst ging het nog wel goed met zijn liefde voor paars. Maar na een paar jaar moest alles om hem heen paars zijn. Er kon nauwelijks genoeg verf gevonden worden om de paleizen paars te schilderen. Alles wat een ander kleur had, werd paars. Ook de bloemen. Hij liet zijn medewerkers alle bloemen weggooien als ze een andere kleur hadden.

Tevreden en voldaan keek de president vanaf een hoge toren over zijn rijk. Het leek echter wel of hij in de verte nog wat andere kleuren zag. Hij maakte zich daar verschrikkelijk boos om. Soldaten gingen erop af en gooiden de mensen in de gevangenis als ze ergens nog andere kleuren dan paars gebruikten. Op het laatst was alles paars in het land.

Hoog in de bergen kweekten de mensen bloemen met andere kleuren. Ze wilden zelf beslissen over hun eigen leven. Toen de geheime dienst daarachter kwam, maakten ze nog feller jacht op die andere kleuren. Soldaten arresteerden de mensen. Ze staken alles wat een andere kleur had in brand. Ze rukten de bloemen uit de aarde. Ze gooiden ze op een kar en brachten ze naar een vuilnisbelt.

De meeste bloemen groeiden verder op de vuilnisbelt. En toen er maanden later een storm opstak werden alle zaadjes over het hele land verspreid. Het ging regenen en de zon ging weer schijnen en overal groeiden bloemen met de prachtigste kleuren. De mensen kwamen uit hun huizen, dansten en vierden feest. Zo blij waren ze met al die kleuren. En de president? Die is zich rot geschrokken van al die juichende mensen op straat. Samen met zijn soldaten en geheime dienst heeft hij het land verlaten. En er is nooit meer iets van hen gehoord.

Verwerkingsvraag:

Is dit een sprookje of echt waar?

Dit verhaal zou zomaar nieuws kunnen zijn. Zoals in Belarus, waar mensen die in verzet kwamen tegen de president en demonstreerden voor meer vrijheid. Ze werden opgepakt en in de gevangenis gegooid. Maryia Kalesnikava kweekte een celstraf van 11 jaar, maar heeft geen enkele misdaad gepleegd. Gelukkig kan dat in Nederland niet gebeuren.

3. Of kies voor je eigen variant, bijvoorbeeld een vervolg op het thema dat deze koningsdag/ dodenherdenking/ bevrijdingsdag aansloeg in de groep.

Kern: creatieve verwerking

1. Gebruik het sjabloon van zeester(ren). De leerlingen kleuren het met potlood naar eigen identiteit (tekeningen van wie ze zijn), daarover schrijven ze met zwarte fineliner/ pen/ stift (afhankelijk van grote van zeester) welke tips ze willen delen om de wereld/ hun omgeving vrediger te maken...

Voorbeelden:

- Laat iemand voorgaan in de bus/ winkel
- bedank bijvoorbeeld een schoonmaker van het station
- Verzin elke dag aan het eind van de dag drie dingen waar je dankbaar voor bent
- Help iemand op school
- Doe bij een ruzie iets totaal anders, bijvoorbeeld de ander alleen maar gelijk geven

Of

2. na het lezen van de paarse president: De leerlingen maken een unieke (fantasie) bloem, met in het hart een tekening in het thema vrede en in de bladeren tips voor vrede met zwarte pen. Probeer jouw identiteit in de bloem te verwerken (jouw favoriete kleuren, bewegelijke of rustige bloem, etc.)

Of

3. Kies een creatieve verwerking die past bij de inleiding die jij gekozen hebt.

Afsluiting

De leerlingen plakken de zeesterren op blauw behangpapier of de bloemen op groen behangpapier en deze kunnen boven elkaar in de school opgehangen worden. Dit met de verhaaltjes erbij.

Bijlagen:

-Sjabloon zeester

-Originele teksten